

पुर्णा International School

Shree Swaminarayan Gurukul, Zundal

Grade -VII

Gujarati

Specimen

copy

Year- 2022-23

પાઠ -૬ આખીયો કીડિબિયા માં ચાંદો ,સૂરજ, પહાડ

અધરશબ્દો

1. જળપરી
2. વછુટીયું
3. હલેસું
4. ગોળમટોળ
5. કોતુંક
6. ધેલુંથવું
7. પાણીચૂવું
8. ચત્તુપાટ
9. રંજ

શબ્દાર્થ

1. જળપરી – જળચર પ્રાણી
2. વછુટીયું – ચૂંટીને ઉડવું
3. હલેસું – હોળી ચાલવાનું લાકડું
4. ગોળમટોળ - હષ્ટપુષ્ટ
5. કોતુંક- કુતુહલ
6. ધેલુંથવું – ગળપેડે વર્તવું
7. પાણીચૂવું – પાણી ટપકવું
8. ચત્તુપાટ – પોતાની પીઠ પર એકદમ સીધું સુતેલું
9. રંજ-દુઃખ

સાહિત્ય

નીચેના પ્રશ્નોના એક બે વાક્યમાં જવાબ લખો

૧)'અચરજ'વાર્તા કોની છે ?

જ)'અચરજ' વાર્તા ચદ્ર જોવા ઘરેથી ભાગેલા નાનકડા છોકરાની છે .

૨) છોકરો રોજ રાત્રે પોતાની બારીમાંથી શું જોતો ?

જ) છોકરો રોજ રાત્રે પોતાની બારીમાંથી ચદ્રને ઉંચા વાદળોમાં પેસીને લાંબા ઝાડ ઉપર ઢેંકીને

દૂરના પર્વત તરફ જતા જોતો .

૩)સૂરજ રોજ ક્યાંથી આવતો ,અને ક્યાં આથમી જતો ?

જ)રોજ પહાડ પાછળથી આવતો ,અને સાંજે છોકરા નું ઘર પારકરીને આથમી જતો .

૪) એક દિવસ છોકરાને ઘરેથી ભાગી ક્યાં જવાનું મન થયું ?

જ) એક દિવસ છોકરાને ઘરેથી ભાગી પર્વત પર જવાનું મન થયું .

૫) પર્વત પર જઈને છોકરો સૂરજને શું કરતો જોવાની મજા ઉડાવવા માંગતો હતો ?

જ) પર્વત પર જઈને છોકરો સૂરજને ચત્તુપાટ સૂતેલો ,સુતા સુતા બીજા દિવસના વિચાર કરતો જોવાની મજા ઉડાવવા માંગતો હતો .

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ સવિસ્તાર લખો

૧) ચંદ્રમાં દરરોજ રાત્રે કેવા ફેરફાર થતા હતા?

જ) ચંદ્રનું મોં દરરોજ રાત્રે જરા-જરા વધતું જઈ મોટું ગોળ મટોળ થતું હતું. ત્યાર પછી પાછું ધીમેધીમે નાનું થઈ આખરે એક રાત્રે છુ થઈ જતું.

૨) પર્વત પર ચડવા જતા છોકરાની હાલત કેવી થઈ ?

જ) પર્વત પર ચડવા જતા છોકરાના પગ દુખવા માંડ્યા પાણ એ હસતા-હસતા દોડતો રહ્યો. એના કપડાં ખરડાવા માંડ્યા, શ્વાસ ભરાઈ આવ્યો અને આંખમાંથી પાણી ઝીવા માંડ્યું.

૩) દિવસે સુરજે ઉતારેલા ડગલાનું વાદળ શું કરતા ?

જ) વાદળ દિવસે સુરજે ઉતારેલા રંગ- રંગીન ડગલાં પહેરી આકાશમાં જોતા. તેઓ ઘેલા થઈને નાચતા અને પોતાનો આકાર અરીસામાં જોતા. તેઓ ઘેલા થઈને નાચતા અને પોતાના આકાર બદલતા.

વ્યાકરણ

નીચેના શબ્દોના વિરોધી શબ્દો લખો

1. ઉંચું x નીચું
2. રાજી x નારાજી
3. શિખર x તળેટી
4. અંબર x ધરતી
5. ઉત્સાહ x નીઉત્સાહ

યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.

1. છોકરો રોજ _____ ને જોયા કરતો. (ચંદ્ર, સૂર્ય)
2. _____ નું મોં વધીવધીને મોટું ગોળ મટોળ થતું. (વાદળ, ચંદ્ર)
3. _____ દિવસ હોય કે રાત, રોજ દેખતા. (તારા, વાદળ)
4. છોકરો _____ પકડી પર્વત ચડવા માંડ્યો. (દોરડા, વેલાં)
5. તાપણ ની આસપાસ બીડેલા લોકો _____ ની વાતો કરતા હતા. (ઘરબાર, વેપાર)

સાચી જોડણી વાળો શબ્દ શોધીને લખો

1. અરીસો / અરીશો- _____
2. મેત્રી / મેંતરી - _____
3. પાંદડું / પાંદડુ- _____
4. પથ્થર / પત્થર- _____
5. પગેરું / પગેરૂ- _____

નવરાત્રી વિશે નિબંધ

નવરાત્રી ભારતીય હિન્દુ તહેવાર છે નવરાત્રી દર વર્ષે ચોમાસાની ઋતુમાં સપ્ટેમ્બર અથવા ઓક્ટોબર માં હોય છે નવરાત્રી દરમિયાન ખેલૈયાઓ નવા નવા પોષાક ધારણ કરી ગરબે રમે છે નવરાત્રીના નવ દિવસ દેવીના વિવિધ રૂપોને સમર્પિત છે

નવરાત્રી શબ્દ બે ભાગમાં વહેંચાયે લો છે 9 એટલે કે નવરાત્રી એટલે કે રાત નવરાત્રીના દસમા દિવસે દશેરા પર્વ ઉજવવામાં આવે છે દશેરાને અધર્મ પર ધર્મનો વિજય ગણવામાં આવે છે અને રાવણ દહન કરવામાં આવે છે દંતકથા અનુસાર મહિસાસુર નામનો રાક્ષસ રાજ ભગવાન મહાદેવને પ્રસન્ન કરી શક્તિશાળી વરદાનો મેળવ્યા હતા

શક્તિશાળી બન્યા પછી સામાન્ય લોકોને હેરાન કરવાનું શરૂ કર્યું હતું જે તેના સિવાય ભગવાનની પૂજા કરતા હતા તેને કેટલું અભિમાન આવી ગયું હતું તે બીજા ભગવાનોની પોતાના કરતા નીચા ગણતો હતો દેવીદેવતાઓમાં પણ ભઈ વધવા લાગ્યો મહિસાસુરને

કારણે ત્યારે દેવતાઓએ બ્રહ્માવિષ્ણુ અને શિવ ને વિનંતી કરી ત્યારે ત્રિદેવ એ ભેગા મળી દેવીદુર્ગાની રચના કરી જ્યારે દેવી દુર્ગાનો સામનો રાક્ષસ સાથે થયો ત્યારે મહિસાસુર દેવી દુર્ગાની સુંદરતાથી આકર્ષિત થયો મહિસાસુર દેવીદુર્ગા સાથે લગ્ન કરવા ઈચ્છતો હતો

તેને રાક્ષસોને કહ્યું કે આપણે દેવીદુર્ગાની યુદ્ધમાં હરાવવાની છે બધા જ અસુરો તથા રાક્ષસોને મહિસાસુર પર વધારે પડતો વિશ્વાસ હતો દેવી દુર્ગા સાથે નવ દિવસ સુધી યુદ્ધ ચાલ્યું અને નવમી રાત્રે દેવી દુર્ગાએ રાક્ષસનો વધ કર્યો તેથી તેને નવરાત્રિ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે અને દસમા દિવસે દશેરાનું પર્વ ઉજવવા માં આવે છે

નવરાત્રિમાં નવ દિવસ સુધી ઉપવાસ રાખવામાં આવે છે અને નવમા દિવસે નાની છોકરીઓ પર કન્યા પૂજન કરી ઉપવાસ તોડવામાં આવે અને સ્વાદિષ્ટ વાનગીઓ આપવામાં આવે છે નવરાત્રિમાં નાનીબાળા ઓને અલગ-અલગ ભેટ આપવામાં આવે છે નવરાત્રી ભારતમાં બધેજ ઉજવાય છે પણ ગુજરાતમાં લોકો ધામધૂમથી ઉજવે છે ગરબા અને દાંડિયા રાસ રમી નવરાત્રી તહેવારની ધામધૂમથી ઉજવાય છે

પશ્ચિમ બંગાળમાં પણ આ તહેવારનું ખાસ મહત્વ છે નવરાત્રી દરમિયાન દેવી દુર્ગાની પૂજા કરવામાં આવે છે અને મોતીને શણગારવામાં આવે છે નવરાત્રી દરમિયાન પશ્ચિમ બંગાળની સ્ત્રીઓ બંગાળી સાડી પહેરે છે અને અનોખા પ્રકારનું નૃત્ય કરે છે આ તહેવાર દેવીદુર્ગા પ્રત્યે ભક્તિ અને પ્રેમ સાથે ઉજવવામાં આવે છે નવરાત્રી ભારતમાં ખૂબ જ મહત્વનો તહેવાર છે

પાઠ – ૭ ઢેબરાંનો ન્યાય

અધરશબ્દો

1. અંકુશમાંરાખવો
2. બદમાશી
3. સફાઈઆપવી
4. ચાબખામારવા
5. અદ્લઈન્સાફ
6. દબદબામાંહોવું
7. કોટવાલ -
8. કોટડીમાંપૂરવું
9. શાણો

શબ્દાર્થ

1. અંકુશમાંરાખવો - કાબુમાંરાખવું
2. બદમાશી - લુચ્યાઈ
3. સફાઈઆપવી - ખુલાસોકરવો
4. ચાબખામારવા - કોરડામારવા
5. અદ્લઈન્સાફ - ખરોન્યાય
6. દબદબામાંહોવું - ઠાઠમાઠમાંહોવું
7. કોટવાલ - અમલદાર
8. કોટડીમાંપૂરવું - કેદકરવું
9. શાણો - ચતુર

સાહિત્ય

નીચેના પ્રશ્નો એક બે વાક્યમાં જવાબ લખો

૧) ઇજુકાકાની પાસે મિલકત માં શું હતું ?

જ) છજુકાકાની પાસે મિલકતમાં એક ઝૂંપડી અને એક બકરી હતી .

૨) છજુકાકાની ઘરની પાસે કોનું ઘર હતું ?

જ) છજુકાકાની ઘરની પાસે એક શ્રીમતશેઠ નું ઘર હતું .

૩) શેઠે નોકરને શો હુકમ કર્યો ?

જ) શેઠે નોકરને હુકમ કર્યો કે આને (છજુકાકાને) પેલા ઝાડ પાસે ઉભા રાખીને ચાર કોરડા મારો .

૪) રાજા એ શેઠીયા ને શી સજા કરી ?

જ) રાજાએ શેઠીયા ને જેલમાં પુરી દેવાની અને શેઠની મિલકતમાંથી પચીસ બકરીઓ અને પાંચસો રૂપિયા

છજુકાકાને આપવાની સજા કરી .

૫) છજુકાકાની દ્રષ્ટિએ રાજા કેવા હતા ?

જ) છજુકાકાની દ્રષ્ટિએ રાજા ડાહ્યા અને ચતુર હતા.

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબબે- ત્રણ વાક્યમાં લખો

૧) બકરી કેવી રીતે મરી ગઈ ?

જ) બકરી શેઠના બગીચામાં છીડામાંથી ઘૂસીને મસ્તીથી નાના-નાના છોડના ફૂલાં-ફૂલાં પણ ખાતી હતી . એ જોઈ માંડી ને ગુસ્સો ચડ્યો . તેણે બકરીના માથા માં જોર થી ડાંગ ફટકારી . બકરી બે - બે કરતી ચીસ પાડી ત્યાંજ લાંબી લસ થઈ ગઈને મરી ગઈ .

૨) છેલ્લે રાજાએ છજુકાકા ને શું કહ્યું ?

જ) છેલ્લે રાજાએ છજુકાકા ને કહ્યું, 'કે તારી પત્નીને કહે જે એ બહુ સ્વાદિષ્ટ ઢેબરાં બનાવે છે . એના જેવા ઢેબરાં અહીં રાજમહેલ માં પણ બના નથી ."

વ્યાકરણ

નીચેના વાક્યો કોણ બોલે છે તે લખો

1. 'લીલુંછમ ખાવાનું તો નથી'. - _____
2. "ઘૂસી ગઈ છે કે ઘૂસાડી છે ?" - _____
3. "મને કે તને ક્યાં લખતા આવડે છે ?" - _____
4. "નારે ના, હું કાંઈ એમ નવરો નથી" - _____
5. "છોડી શું દે ! સજા કરશે ." - _____

યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી બે વાક્યો જોડો .

1. આજે પવન જોરદાર છે. પતંગ ચાવાની મજા આવશે .(કે, જેથી, તેમછતાં)
2. મયુરી નવી સાઈકલ લાવી . તે આંટો મારવા ગઈ .(પરંતુ, અને)
3. કૈંસ દોડતા દોડતા પડી ગયો . તે રટિયો નહિ .(કે, જેથી, પરંતુ)
4. દાદા ને આજે ઉપવાસ છે . આજે જમશે નહીં .(કારણકે, તેથી)
5. તે માદો હતો . તેણે પરીક્ષા આપી . (એટલે, તોપણ)

નીચેના શબ્દોના સમાનાર્થી શબ્દ લખો

1. શ્રીમત = ધનવાન
2. બાગ = બગીચો
3. હુકમ = આજ્ઞા
4. બિદુ = ટપકું
5. ચીસ = બૂમ
6. છરી = ચપ્પુ
7. દુષ્ટ = પાપી
8. પોશાક = પહેરવેશ

તમે કરેલા પ્રવાસનું વર્ણન કરતો પત્ર તમારા મિત્રને લખો.

અ/51, શુભમસોસાયટી,

રાજકોટ-૩૬૦૦૦૧

પ્રિયમિત્ર _____.

તારો હમણાફોન પણ નથી કે પત્ર પણ નથી, તુ પત્ર લખજે. ગયા રવિવારે અમે સૌ પ્રવાસેથી પરત ફર્યા છીએ. પ્રવાસમાં અમને બહુ મજા પડી, તુ આપ્રવાસ માં જોડાઈ ન શક્યો. તેથી મને થયું કે લાવને તને આ પ્રવાસ વિશે પત્ર લખું.

નર્મદા મૈયાનો પ્રવાસ કરવા લાગ્યું કે તે ખરેખર ગુજરાતની જીવાદોરી છે. આનદી અમરકંટકના સરોવરમાંથી નીકળે છે. કેટલાઅચ કિલોમીટર સુધી બંને બાજુ ઉંચા પર્વતો છે. એ એના કિનારાની શોભા મા વધારો કરે છે. અને નર્મદામાં જબલપુર પાસે ભેડાઘાટ મા નૌકાવિહાર નોઆનંદ માણ્યો, અને બંદરકૂદવાળી જગ્યા જોવાની ઈચ્છા પણ અમારી પુરી થઈ. ધુવાધારનો ધોધ પણ જોયો, અને સરદાર સરોવરરેમ અને સ્ટેટ્યુઓફ્યુનિટિની તો શુ વાત કરૂં માણસ ધારે તે કાર્ય કરી શકે તેનો આજીવંત નમૂનો.

વધારે નથી લખતો તારા માટે દરેક સ્થળના ફોટો પાડયા છે જે તને હુ વોટસએપ પર કાલે મોકલી દઈશ, તારા મમ્મી પપ્પાને મારા પ્રણામ . તારોમિત્ર

_____નાપ્રણામ

પાઠ- ટલીલાછમખેતરનોરખેવાળ

અઘરાશબ્દો

1. પોળ
2. ભાગોળ
3. રોબોટિક
4. ફોટોનસ્પીડયાત્રી
5. ઘેધુર
6. કૂચકરતાહોય
7. રાઈફલ
8. બખેડોકર્ચો
9. તુચ્છકાર
10. ધોળાફકક

શબ્દાર્થ

1. પોળ- દરવાજા વાળો મહોલ્લો
2. ભાગોળ- ગામનું પાદર
3. રોબોટિક – રોબોટ જેવું

4. ફોટોનસ્પીડ - પ્રકાશ જેટલી ઝડપ
5. યાત્રી - મુસાફર
6. ઘેધુર - ગાઢ
7. કૂચકરતાહોય - લશ્કરી ઢબે ચાલતા હોય
8. રાઈફલ - એક જાતની બંદૂક
9. બખેડોકર્યો - ગરબડકરી
10. તુરછકાર - તિરસ્કાર
11. ધોળાફક્ક - એકદમ સફેદ

સાહિત્ય

નીચેના પ્રશ્નો એક-બે વાક્યમાં જવાબ લખો

૧) જુરાસિક પ્રોગ્રામ ઓફિસર કોણ હતા ?

જ) શાતા પરમાર જુરાસિક પ્રોગ્રામ ઓફિસર હતા.

૨) દિગ્વિજયે પૈસાના જોરે કઈ તક મેળવી લીધી ?

જ) દિગ્વિજયે પૈસાના જોરે એકસમય માંથી બીજાસમયમાં મુસાફરી કરવાના વાહન ટાઈમશટલ -વન

(TS -૧) માં મુસાફરી કરવાની તક મેળવી લીધી .

૩) દિગ્વિજય ટાઈમશટલ -વન (TS -૧)માં બેસી ક્યાં જઈ શું જોવા ઈચ્છતો હતો ?

જ) દિગ્વિજય ટાઈમશટલ -વન (TS -૧) માં બેસી જુરાસિકયુગમાં જઈ ડાયનાસોર જોવા ઈચ્છતો હતો .

૪) જુરાસિક યુગ કેટલા વર્ષ પહેલા હતો ?

જ) જુરાસિક યુગ ચૌદ કરોડ વર્ષ પહેલા હતો .

૫) ડાયનાસોર ના પગ કેવા હતા ?

જ) ડાયનાસોર ના પગ વિશાળ વડના થ ડજેટલા જાડા હતા .

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક-ત્રણ વાક્યમાં લખો

૧) ટાઈમશટલ - ૧ (TS -૧) ની શી વિશેષતા હતી ? તેની શોધ ક્યારે થઈ હતી ?

જ) ટાઈમશટલ - ૧ (TS -૧) ની વિશેષતા એ હતી કે તે એક સમયમાં થી બીજા સમયમાં મુસાફરી કરાવતું વાહન હતું . તેની શોધ ઈ .સ ૨૦૮૪ માં થઈ હતી .

૨) ડાયનાસોર દેખાવે કેવું હતું ? તેક્યાં આવીને ઉભું હતું ?

જ) ડાયનાસોર દેખાવે ડુંગર જેવું વિશાળ હતું . તે પગદડીના છેડે બનાવેલા ચોરસની સામે આવી ને ઉભું હતું .

૩) શટલ માંથી ઉતર્યા બાદ શાંતા ની નજર ક્યાં પડી ?

જ) શટલ માંથી ઉતર્યા બાદ શાંતાની નજર દિગ્વિજયના બુટપરની માટીમાં ચોંટેલા એક મરેલા પતંગિયા પર પડી .

વ્યાકરણ

નીચેના વાક્યો કોણ બોલે છે તે લખો

1. "અમે તમારા માટે ડાયનાસોર જોઈ શકાય એ રીતે સમય ને સેટ કર્યો છે ." - શાંતા

2. "ડોન્ટ વરી અબાઉટ ઈટ"- શાંતા
3. "ડાયનાસોર આપણી ડાબી તરફ આવશે"- અભિષેક
4. "હાશ ! ઘરે પાછા આવી ગયા ."- દિગ્વિજય
5. "કોઈ સવાલ ?"- અભિષેક

સાચી જોડણી વાળો શબ્દ શોધીને લખો

1. ઓફિસર/ ઓફીસર- _____
2. રુઆબ / રૂઆબ - _____
3. ડિજિટલ/ ડીઝીટલ- _____
4. શસોધન / સંશોધન - _____
5. પ્રાયોગિક / પ્રાયોગીક- _____

લેખનવિભાગ

બજારવિષેનિબંધ

બજારપોતે નગરની મધ્યમાં છે. શહેરના તમામ મહત્વ પૂર્ણ બજારો આ બજાર તરફ દોરી જાય છે. તે ચોરસ આકાર ધરાવે છે. દુકાનોની વચ્ચે ખુલ્લું મેદાન છે. મોટાચોકનીચારે બાજુ દુકાનો છે. મુખ્ય દુકાનદારો કારભારીઓ છે. તેમનો વેપાર મુખ્યત્વે અનાજની નિકાસ અને આયાત છે. ખરીદી માટે બજારમાં આવતા લોકોની જરૂરિયા તો પૂરી કરતી કેટલીક દુકાનો છે.

બજારમાં ભીડનું દ્રશ્ય ખૂબ જ રસપ્રદ છે. તે ખરીદદારો અને વેચાણકર્તા બંને માટે આકર્ષણ નું કેન્દ્ર છે. મને ત્યાં હંમેશા મોટી ભીડ જોવા મળે છે. ઉદ્યોગપતિઓ દૂરદૂરથી આવે છે. તેઓ વેપાર કરે છે. બજારમાં હંમેશા ગાડા, ઘોડા, ગધેડા અને ઊંટોની ભીડ રહે છે. તેઓ કપાસ, અનાજ, તેલના બીજ, ગુરુ . આવસ્તુઓ વેચાણ માટે આકર્ષક રીતે ગોઠવવા માં આવી છે.

મારા શહેરનું બજાર ખૂબ જ ઘોંઘાટવાળી જગ્યા છે. વિવિધ પ્રકારના નમકીન સાથે સુંદર લોકર્સ બજારમાં ફરે છે. તેઓ તેમના અવાજની ટોચ પર તેમના નામની ભૂમો પાડી ને તેમના લેખો વેચે છે. એકવાર ત્યાં તમામ પ્રકારના લોકોને મળી શકે છે. ચારે બાજુ આનંદ અને હાસ્ય છે. મિત્રો એકબીજાને આવકારે છે. લોકો તેમના વ્યવસાયના પ્રકાશમાં રાજકારણની ચર્ચા કરે છે.

મારા નગરનું બજાર જુના બજારો કરતા અલગ છે. તે ગંદુ નથી. તે દરરોજ સ્વીપ અને સાફ કરવામાં આવે છે. ત્યાં કોઈ કાદવ અને ખરાબ ગંધ નથી. બજારની મધ્યમાં એક ફૂવો છે. તેની નજીક એક ચાટ બનાવવામાં આવે છે. પશુઓ કુંડામાં પાણી પીવે છે. મજૂરો માટે જાહેર સ્નાનની વ્યવસ્થા છે. ટૂંકમાં આપણું ટાઉન માર્કેટ જોવા જેવું છે.

પાઠ- ૯ મારે પણ આવો ભાઈ હોય !

અઘરા શબ્દો

1. શર
2. મહાવરો
3. પરાક્રમી
4. શબ્દવેધી
5. વિનોદ
6. અધિકર
7. બલિષ્ઠ
8. નિરીક્ષણ
9. હરગિજ
10. ત્વરાથી
11. આક્રોશ
12. અસુર

શબ્દાર્થ

1. શર - એકજાતનું ધાસ
2. મહાવરો - અભ્યાસ
3. પરાક્રમી - બહાદુર
4. શબ્દવેધી - માત્ર શબ્દકે અવાજને આધારે નિશાન વીંધવું
5. વિનોદ - મશ્કરી
6. અધિકર - સત્તા
7. બલિષ્ઠ - સૌથી બળવાન
8. નિરીક્ષણ - અવલોકન
9. હરગિજ - કદી પણ
10. ત્વરાથી - ઉતાવળે
11. આક્રોશ - ગુસ્સો
12. અસુર - રાક્ષસ

સાહિત્ય

નીચેના પ્રશ્નો એક-બે વાક્યમાં જવાબ લખો

- ૧) લક્ષ્મણ ને કેમ વિશ્રામની જરૂર પડતી નથી ?
જ) લક્ષ્મણ શેષનાગ નો અવતાર હોવાથી તેને થાક લાગતો નથી .તેથી તેને વિશ્રામ ની જરૂર પડતી નથી.
- ૨) રામ - લક્ષ્મણ ક્યાં નગરમાં રહેતા હતા ?
જ) રામ - લક્ષ્મણ અયોધ્યા નગરીમાં રહેતા હતા .

૩) રામે તાડકાને કેવી રીતે મારી ?

જ) રામે તાડકા ને તેમના પિતાશ્રી દશરથ પાસેથી શીખેલી શબ્દવેધી બાણ વિદ્યાથી મારી .

૪) રામના મોટા ભાગના કામ કોણ કરતું ?

જ) રામના મોટા ભાગના કામ લક્ષ્મણ કરતા .

૫) શૂર્પણખા કોની બહેન હતી ?

જ) શૂર્પણખા લંકાપતિ રાવણની બહેન હતી.

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે-ત્રણ વાક્યમાં લખો

૧) શૂર્પણખાએ રામને લગ્ન કરવાનું કહેતા રામે શું કહ્યું ?

જ) શૂર્પણખા એ રામને લગ્ન કરવાનું કહેતા રામે કહ્યું, "હે દેવી ! હું તો પરણેલો છું . આ સુંદર અને સુશીલ જનકી મારી પત્ની છે .

૨) રામે શૂર્પણખાને લક્ષ્મણ સાથે લગ્ન કરવા શું કહ્યું ?

જ) રામે શૂર્પણખાને લક્ષ્મણ સાથે લગ્ન કરવા કહ્યું, "જો પેલા તલવારધારી યુવાનનું રૂપ સરસ છે .એ એકલો છે . એની સાથે લગ્નની વાત કર".

૩) છેલ્લે લક્ષ્મણે શૂર્પણખા વિશે આક્રોશ સાથે શું કહ્યું ?

જ) છેલ્લે લક્ષ્મણે શૂર્પણખા વિશે આક્રોશ સાથે કહ્યું, "આટલું આટલું સ મજાવવા છતાં પણ તે સમજતી નથી ,કોઈનું સાંભળતી પણ નથી .એનાતો કાન પણ કાપી લેવા જોઈએ ."

વ્યાકરણ

નીચેના વિષે બે ત્રણ વાક્યમાં લખો

૧) વશિષ્ઠ – તે સૂર્ય વંશી રાજાઓના કુલગુરુ હતા . તે સપ્તર્ષિમાના એક ગણાય છે .

૨) દશરથ – તે ઈક્ષ્વાકુ કુળના એક સૂર્યવંશી રાજા હતા .તે રામ –લક્ષ્મણ ના પિતા હતા .

૩) રામ – તે વિષ્ણુ ભગવાનના સાતમા અવતાર ગણાય છે . તે દશરથ – કૌશલ્યાના જ્યેષ્ઠ પુત્ર હતા .

૪) લક્ષ્મણ – તે રામના ભાઈ હતા. તે ઉર્મિલા નાપતિ હતા .

૫) સીતા – તે ધરતી પુત્રી હતા. જનક તેમના પાલક પિતા હતા .

૬) રાવણ – તે લકાનો રાજા હતો . તે મંદોદરી પતિ હતો .

નીચેના વિધાનો ખરા છે કે ખોટા તે જણાવો

૧. રામ-લક્ષ્મણ ના કુલગુરુ વિશ્વામિત્રજી હતા . ✕
૨. સીતાનું બીજું નામ જનકી પણ છે. ✓
૩. રામ-લક્ષ્મણ વિશ્વામિત્રના આશ્રમે રથમાં ગયા હતા . ✕
૪. લક્ષ્મણે તલવાર વડે શૂર્પણખાનું નાક કાપી નાખ્યું. ✓
૫. શૂર્પણખાએ રામ સાથે લગ્ન કરવા માટે નોકરાણી બનવા પણ તૈયાર હતી . ✓

કોસમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો

1. લક્ષ્મણ -રામ—સીતાર્થી થોડે દૂર શસ્ત્રવિદ્યા નો મહાવરો કરતા હતા .(શસ્ત્રવિદ્યા , મંત્રવિદ્યા)
2. રામનું બીજું નામ રાઘવ છે .(મનોહર ,રાઘવ)
3. લક્ષ્મણ ને વિશ્રામની જરૂર પડતી ન હતી .(લક્ષ્મણ , રામ)
4. રાજા દશરથ ચક્રવતી હતા .(ચક્રવતી ,ચદ્રવશી)
5. તડકા માયાવી રાક્ષસી હતી.(માયાવી ,સ્વરૂપવાન)

કવિતા -૧૦ ડુંગર નો ભેરુ

અઘરા શબ્દો

1. કૂણાં
2. તરણાં
3. ડોલે
4. છુટકો
5. ટુચકો
6. સેરસપાટ
7. વીતે
8. તરભાણું
9. નિર્વિઘ્ન
10. શીલા
11. અજુગતું

શબ્દાર્થ

1. કૂણાં - કુમળા
2. તરણાં - તણખલા
3. ડોલે - ઝૂલે
4. છુટકો - છુટકારો
5. ટુચકો - રસ ઉપજે તેવી ટૂંકી વાત

6. સેરસપાટ - હરવું -ફરવું
7. વીતે - પસાર થાય
8. તરભાણું - પૂજા થાળ
9. નિર્વિધન - મુશ્કેલી વગર
10. શીલા - પથ્થર
11. અજુગતું-અયોગ્ય

સાહિત્ય

નીચેના પ્રશ્નો એક-બે વાક્યમાં જવાબ લખો

- ૧) રંગીલાએ આવીને કોને- કોને નમસ્કાર કર્યા ?
જ) રંગીલાએ આવીને નાનાને ,મોટાને , જડાને , પાતળાં ને અને છોકરાને નમસ્કાર કર્યા.
- ૨) રંગલી અને રંગલો દરેક વખતે વાતના અંતે ક્યાં શબ્દો બોલે છે ?
જ) રંગલી અને રંગલો દરેક વખતે વાત ના અંતે તા થૈયા થૈયા તાથૈ ..... એવા શબ્દો બોલે છે .
- ૩) રંગલોકોનીવાતલઈઆવ્યોછે ?
જ) રંગલોરવિઅનેડુંગરનીદોસ્તીનીવાતલઈનેઆવ્યોછે .
- ૪) રવિપર્વતનેવાર્તા ,ટુચકાકહીનેતથાવાંસળીવગાડીનેખુશકરતો .
૫) ડુંગરકેમખડખડાટહસીપડ્યો ?
જ) રવિએ ડુંગરને વાર્તાઅનેટુચકાકહ્યાત્યારેરવિનીચપડચપડસાંભળીનેખડખડાટહસીપડ્યો .

નીચેના પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યમાં જવાબ લખો

- ૧) રંગલાએ પોતાનો પરિચય આપવા કઈ પકિતઓ કહી ?
જ) રંગલાએ પોતાનો પરિચય આપવા નીચેની પકિતઓ કહી :
એ ....લાંબો ડગલો ,મૂછો વાંકડી ,શિરે પાઘડી રાતી ....
બોલ બોલતો તોડી તોડી ,છેલછબીલો ગુજરાતી !
- ૨) છેલ્લે રાજાએ રવિની વાત મણિ મંદિર ની પ્રાણપતિષ્ઠા માટે શું ફરમાન કર્યું ?
જ) છેલ્લે રાજાએ રવિની વાત મણિ મંદિર ની પ્રાણપતિષ્ઠા માટે ફરમાવ્યું કે અડવાડિયા સુધી રોજ રવિને બકરી ઓ ચરાવવા ડુંગર પર જવા દેવો ને એની વાત ચકાસવી .
- ૩) મંદિરના ઉદ્ઘાટન પ્રસંગે લોકો શું શણગારી રહ્યા હતા ?
જ) મંદિરના ઉદ્ઘાટન પ્રસંગે લોકો ફુલહાર થી મંદિર , મંદિરની આસપાસનો ડુંગર ,રસ્તો બધું શણગારી રહ્યા હતા .
- ૪) મંદિરનું ઉદ્ઘાટન કેવી રીતે થયું ?

જ) રવિ ના હાથે મંદિરમાં પૂજા કરાવીને સૌએ પૂજા શરૂ કરી .તેમ કરતા કઈ અગુંગતું થયું નહીં પણ ડુંગર ઉપરથી વાંસળીના સુંદર સૂરો ગામ સુધી રેલાય . ગામ લોકો રવીના વખાણ કરતા કરતા ડર્યા વગર મંદિરે આવતા થયા . આ રીતે મંદિરનું ઉદ્ધાટન થયું .

યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો

- ૧)આવો આવો રવિને બકરી ડુંગર દેવ પણ આવો .(,સૂરજ , ડુંગર)
- ૨)રવિ ઘેર જઈને બહેનો સાથે લખોટી રમવા લાગ્યો .(લખોટી ,લગડી)
- ૩) રાજના બાંધકામ મંત્રીએ તો વૃક્ષો જ કાપી નાખ્યા .(પર્યાવરણ ,બાંધકામ)
- ૪) મંદિર માંથી કોઈના રડવાનો અવાજ સંભળાયો . (મંદિર, ડુંગર)
- ૫) રાજએ મહેલના ચોક માં સભા ભરી હતી .(ચોક ,બગીચો)

નીચેના વાક્યો કોણ બોલે છે તે લખો

- ૧) ;એ... લાંબો ડગલો ,મૂછો વાંકડી ,શિરે પાઘડી ; - રંગલો
- ૨);કેમ ચો વ્હાલા ઝાડભાઈ ,કેમ ચો વ્હાલા પાન ; -રવિ
- ૩)આ બકરી ઓ ભલેને કરતી અહીંયા સેરસપાટ . -ડુંગર
- ૪) તો ,ટોંઠ થી જય જય જય કાર ; - રગલી
- ૫) દોસ્તો ને છુટા પાડવાનું અમને ક્યાં કઈ છાજે ! - રાજ

સાચી જોડણી વાળા શબ્દ શોધીને લખો

- ૧) પાઘડી / પાગડી - પાઘડી
- ૨)ઉપાય / ઊપાય - ઊપાય
- ૩) અજુગતું / અઝુગતું - અજુગતું
- ૪) ઉદ્ધાટન/ ઉદ્ધાટન - ઉદ્ધાટન